

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano Eivsdem Societatis olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis. Disputationes
Scholasticæ De Incarnatione Dominica**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1653

3. Duæ aliæ difficultates proponuntur pro necessitate Incarnationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81011)

liberare potuisse; hunc tamen elegisse, ut suam charitatem commendaret. Deinde in illo lib. 2. *Cur Deus homo*, c. 16. in fin. hanc necessitatem dicit non esse aliud nisi necessitatem immutabilitatis honestatis eius, quam a se ipso, & non ab alio habet, ideoque improprie dici necessitatem similem obligationi, quia ex promissione homo debet dare cras centum. Quod si c. 17. æquiparat hanc cū necessitate, quam habet Deus non mentiendi; quæ videtur esse necessitas simpliciter, loquitur fortasse de mendacio, prout significat non implere promissā, ut ipse se explicat illo capite; quare solum videtur velle, Deum ex suppositione deprei beandi hominem, non potuisse illum in peccato relinquere, sicut non poterat mepitri.

41
Anselmus.

Ceterum negare non possumus difficile posse explicari quod dicit idem Anselmus lib. 1. c. 12. non esse contra Dei omnipotentiam, quod posito decreto creandi hominem, & posito eius peccato, non potuerit non velle Incarnationem, seu non potuerit eum aliter liberare, quia nimirum sicuti non est contra Dei potentiam, quod non possit velle mentiri, in quo est intrinseca indecentia; ita non est imperfectio potentie Dei, quod non possit velle relinquere peccatum sine debita pena, quia in hoc etiam esset intrinseca indecentia: in quibus verbis nimis aperte videtur omnem potentiam recedere supposita voluntate liberandi hominem ad non volendam Incarnationem; quamvis totum hoc dicat postea esse liberum Deo, eo quod sit necessitas consequens ad voluntatem liberam creandi & liberandi hominem, ut bene notavit Vasquez in presenti *disp. i. cap. ult.* ubi etiam explicat bene alios Patres, qui videntur ponere necessitatem Incarnationis; non tamen loquuntur de necessitate simpliciter, sed de necessitate secundum quid, & de indecentia quadam ex parte obiecti, hoc est, minori decentia, quam in obiecto contrario, ratione cuius dicunt, non deuisse Deum omittere hunc modum reparationis.

Vasquez.

SECTIO III.

Due alie difficultates proponuntur pro necessitate Incarnationis.

42
Difficultates
mea necessi-
tatem Incar-
nationis.
Difficultas
prima.

Dplex superest difficultas examinanda. Vtraque eo tendit, ut ex convenientia Incarnationis probet eius necessitatem. Prima est, quia ex infinita Dei bonitate sequitur, eum habere infinitam inclinationem ad bonum; sed quod maior est inclinatio ad aliquid, eo minor est libertas ad oppositum, ergo si Deus ex infinita bonitate habet infinitam inclinationem ad mysterium Incarnationis, non habuit libertatem ad non incarnandum, sed determinationem necessariam ad hoc mysterium.

43
Difficultas
secunda.

Secunda est, quia supposito peccato, Incarnatio est medium convenientissimum ad hominis remedium, & ad Dei gloriam: Deus autem debet velle quod melius est, alioquin videtur operari imperfecte moraliter; nam sicut homo imperfecte procederet imperfectione morali, qui non eligeret ex duobus obiectis moraliter inæqualibus id, quod est melius, & perfectius; cur Deus erit immunis ab imperfectione morali, eligens obiectum imperfectius, relicto perfectiori, & honestiori? Ergo cum Incarnatio sit subiectum

Card. de Lugo de Incarnat.

honestius, & maiorem gloriam afferens Deo, hoc fuit eligendum ad vitandam imperfectionem moralem.

Ad primam objectionem dicunt aliqui, Dei libertatem non ladi per infinitam inclinationem, quam habet ad Incarnationem, quia habet infinitam etiam inclinationem ad negationem Incarnationis, ob inconuenientia, quæ in hominibus futura erant ex Incarnatione: quare compensatur vna inclinatio per aliam, & manet Deus liber ad utrumque: sicut si inclinante vna lance nimio pondere, ponas æquale pondus in altera lance, manebit trutina æqualis.

Sed contra obijciunt alij recentiores, quia inclinatio opposita tunc tolleret efficaciam prioris inclinationis, quando non adesset modus ponendi Incarnationem, v.g. & vitandi inconuenientia, quæ ex ipsa orienturatur verò Deus, qui nouit & potuit vitare illa inconuenientia, & aliunde habuit infinitam inclinationem ad Incarnationem, quomodo fuit liber ad eam volendum, & non volendum?

Deinde potuit Deus assumere omnes naturas humanas, & Angelicas, ex qua vnione non sequebatur inconueniens; tunc enim illæ omnes redderentur incapaces peccandi; & ad hanc vnionem habuit infinitam inclinationem: ergo necessitatem, non enim sunt inconuenientia, propter quæ sit aliqua inclinatio ad oppositum. Hinc inferunt, libertatem Dei non pendere ex eo quod habuerit æqualem inclinationem ad oppositum, sed ex eo præcisè, quod illa infinita inclinatio non tollat rectum modum apprehendendi, & iudicandi de obiecto sicut est in se; Deus enim licet infinite propendeat in Incarnationem, iudicat tamen, illud esse bonum finitum, & à bono finito licet infinite cognito non potest necessitari.

Hæc doctrina non placet, quia existimo, posse necessitari voluntatem à cognitione boni finiti, quandiu in eo non apparet aliquid mali, ut contingit in motu primo primo; sicut enim quando feria sexta representatur eius carnis ut delectabilis, & non recordor præcepti, nec apparet in eo aliqua malitia moralis, non habeo libertatem in genere moris, nec voluntas edendi erit mala moraliter; sic quando apprehendo esum carnis ut bonum, & delectabile, & non apparet aliquid mali physici in eo obiecto, non erit libertas in genere physico, licet non apprehendam posituè bonum infinitum in eo obiecto; ergo licet Deus non videat, Incarnationem esse bonum infinitum: si tamen in ea non appareret aliquid inconueniens, vel aliquid mali, non videtur liber ad omittendam Incarnationem. Videt autem Deus plura inconuenientia in assumptione naturæ humanæ, & multò plura in assumptione omnium naturarum hominum, & Angelorum, nempe carentiam commodi, quod datur in assumptione vnice naturæ, quale est singularitas beneficii, & gratiæ; aptitudo, ut Christus sit caput aliorum, & alia plura; nec videt Deus modum assumendi carnem, & vitandi omnia inconuenientia, quia aliqua sunt ita essentialia, ut posita Incarnatione non possint vitari, v.g. singularitatem patriæ non competere soli Deo, sed alicui etiam naturæ creatæ, & alia similia.

Ego sanè, ut ad obiectum respondeam, velim animaduertere, inclinationem illam infinitam,

44
Responso quo-
rundam ad
priorem ob-
jectionem.

45
Obiecto non-
nullorum ad
istam respon-
sionem.

46

Illustratio.

47
Auctori dis-
plicet.

48
Attendantur
auctoria.

ram, quam Deus habet ad Incarnationem, posse intelligi vel de inclinatione innata, vel de elicitā Inclinatione innata potest concipi ad eum modum, quo lapis per suam entitatem habet inclinationem; & propensionem ad centrum, ut ad locum sibi connaturalem; quæ propensio in re non distinguitur ab entitate lapidis, quæ se ipsa exigit talem locum, & vocationem sibi convenientem, & in hoc sensu inclinatio innata Dei ad Incarnationem erit ipsa potentia Dei, quæ potest facere Incarnationem sibi convenientem, & cum illa potentia sit infinita, poterit etiam dici inclinatio infinita. Differt tamen ab inclinatione lapidis ad centrum, quod lapis exigit centrum tanquam aliquid sibi necessarium: Deus autem potest facere Incarnationem non exigendo illam, quia non est sibi necessaria; & ideo, in rigore loquendo, maiorem inclinationem habet lapis in centrum, quam Deus ad Incarnationem; quia licet inclinatio Dei entitativè & materialiter sit maior, quia est entitas infinita: at verò formaliter non est maior, quia non exigit determinatè, & necessariò Incarnationem, sed contingenter, & indifferenter; lapis verò exigit necessariò centrum. Maior autem inclinatio, formaliter loquendo, dicitur illa, non quæ in sua entitate est perfectior, sed quæ cum maiori rigore, & determinatione exigit terminum. Sicut maior est inclinatio lapidis ad centrum terræ, quam Angeli, quia licet Angelus per suam entitatem habeat etiam potentiam activam ad ponendum se in centro terræ, & entitas Angeli sit perfectior entitate lapidis, non tamen exigit determinatè, & necessariò vocationem in centro, sed solum possibiliter, & contingenter; ideo inclinatio lapidis formaliter dicitur maior, licet materialiter, & entitativè sit inferior.

Deinde si sermo sit de inclinatione elicitā, quæ Deus propendet in Incarnationem, hæc nihil est aliud, quam cognitio diuina proponens Incarnationem ut bonam, & convenientem; & hæc etiam potest dici inclinatio infinita entitativè, seu materialiter, quia est cognitio infinita, infinitè proponens bonitatem, & convenientiam Incarnationis; non tamen est inclinatio infinita formaliter, quia non proponit obiectum, ut infinitum bonum, & purum ab omni malo. Quare in rigore loquendo, magis inclinatur voluntas Beati in amorem Dei, quam in amorem Incarnationis, quia licet cognitio, quam Deus habet, Incarnationis sit infinita, & cognitio, quam Beatus habet Dei, sit finita; hæc tamen proponit bonum purum, & infinitum, illa verò bonum finitum, habens mixtum aliquid malè, & plus mouet cognitio tenuis de bono puro, quam cognitio magna de bono exiguò.

Hinc infero primò solutionem primæ objectionis, nego enim, eò plus minui de libertate, quod inclinatio ad obiectum fuerit entitativè, & materialiter maior; sed quo fuerit formaliter maior; hoc est, quo in actu primo proponatur obiectum, ut maius bonum, & minus mali habens, siue proponatur per cognitionem finitam, siue per infinitam; sicut qui haberet cognitionem probabilem bonitatis Dei infinitè intensam, minus moueretur ad amorem, quam qui haberet visionem claram valde remissam, licet illa cognitio sit infinita, & per consequens infinita

inclinatio materialiter; hæc verò sit inclinatio entitativè finita.

Infero secundo, quo sensu verum sit, Deum amare infinitè obiectum, quod amat, aut quomodo cum hoc possit stare, quod Deus inter obiecta, quæ diligit, aliqua præ aliis diligit. Dicendum enim est, Deum amorem ad omnia obiecta terminatum esse entitativè infinitum; non tamen esse infinitum appetitiuè omnium obiectorum. Explicatur exemplo vulgari. Amat aliquis filium amore intenso ut octo, amat Deum per actum charitatis intensum ut quatuor; maiorem amorem intensuè habet erga filium, maiorem tamen appetitiuè erga Deum; qui excessus est modus quidam substantialiter imbibitus in actu charitatis, quo ita diligit Deum, ut eo ipso præferat affectuè Deum rebus omnibus, quæ cum Deo aliqua ratione opponantur, taliter ut si filius opponeretur Deo, prius relinqueret filium, quam Deum. Bene ergo stat, actum amoris esse entitativè æquè, vel magis intensum, & tamen magis amari vnum, quam aliud appetitiuè. In hoc ergo sensu Deus inæqualiter amat obiecta, non inæqualitate tenente se ex parte entitatis ipsius amoris, nam hoc modo æqualiter & infinitè amat omnia, quæ amat, ut docent Theologi cum S. Thoma 1. p. q. 20. art. 3. sed ex parte modi præferendi vnum obiectum aliis. Sic enim plus amat finem, quam mediam; nam eo ipso quod amet medium propter finem, licet vtrumque amet actu infinito, plus tamen amat finem, hoc est, præferit finem in modo appetitionis affectuæ ipsi medio: sic etiam plus odit peccatum mortale, quam veniale; quia licet respectu vtriusque habeat odium infinitum; præferit tamen appetitiuè vnum malum alteri. Quare quando dicimus odium Dei contra veniale esse infinitum, sensus est, esse infinitum in suo genere, id est, in ratione odij venialis; non enim potest veniale magis odio haberi, quam per illum actum. Similiter amor Dei erga media est infinitus in genere amoris mediæ, non tamen in omni genere amoris; quia hoc modo solam se ipsum amat Deus infinitè simpliciter, præferendo se appetitiuè omnibus aliis obiectis. Vnde ad propositum concludo, Deum habere ad Incarnationem inclinationem infinitam entitativè, non tamen infinitam formaliter, & appetitiuè, quia nec ex parte intellectus habet iudicium dictans illud obiectum habere bonitatem omnibus aliis præferendam; nec ex parte voluntatis vult Incarnationem, præferendo eam omnibus obiectis; & per consequens illa inclinatio nullo modo ledit libertatem Dei ad volendum, vel relinquendum Incarnationem.

SECTIO IV.

Soluitur secunda difficultas supra posita.

Secunda obiectio supra posita mouit Raimundum Lullium, quem refert Vasquez diff. 1. n. 10. ut dixerit Incarnationem non fuisse liberam, sed necessariam.

Ad objectionem ergo respondent aliqui concedendo, Deum semper velle id, quod magis expedit ad suam gloriam, alioquin operaretur minus perfecte moraliter. Caterum negant, Incarnati

51
Illatio secunda.

Concluditur
proposita
questio.

52
Raimund.
Lullius.
Vasquez.

Responsio
quorundam
ad
secundam
ob-
jectionem.